

ת"פ 12241/08/20 - מדינת ישראל, שלוחת רחובות נגד יוסף בן טולילה

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 12241-08-20 מדינת ישראל נ' בן טולילה

בפני כבוד השופטת זהר דיבון סגל

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה באמצעות פרקליטות מחוז מרכז

שלוחת רחובות

באמצעות עו"ד עומר סגל

נגד

הנאשם יוסף בן טולילה

באמצעות עו"ד אמיר ברכה

גזר דין

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בהתאם להסדר טיעון דיוני בכתב אישום מתוקן בעבירות כדלקמן: גידול ויצור הכנה והפקת סם - לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים או הפקודה), החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן - לפי 9(א)+(ד) רישא לפקודת הסמים המסוכנים, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית - לפי סעיף 7(א) בצירוף 7(ג) רישא לפקודה, החזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן - לפי סעיף 10 לפקודה.

2. כחלק מהסדר הטיעון הדיוני שלא כלל הסכמה לעניין העונש, התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו של הנאשם אשר יבחן את נסיבות ביצוע העבירות, נסיבותיו האישיות של הנאשם ויעביר המלצותיו לבית המשפט.

3. עתה מונחים בפני בית המשפט שישה תסקירים (7.12.2020; 14.2.2021; 13.5.2021; 8.12.2021; 22.2.2022; 29.5.2022). התסקירים סוקרים את הרקע האישי המשפחתי של הנאשם, היסטוריה עבריינית והתייחסותו של הנאשם לנסיבות ביצוע של העבירות, הערכת הסיכון לעבריינות, התהליך הטיפולי בו השתלב והסיכוי לשיקום.

4. אקדים במעט את המאחר ואומר כי בשלב מסוים של ההליך אפשר היה להביע אופטימיות זהירה באשר לאפשרות כי הנאשם יתמיד בטיפול ועל כן המליץ ושירות המבחן על ענישה חינוכית שיקומית. דא עקא, בתסקיר האחרון מסר שירות המבחן כי הנאשם הביע עייפות, חוסר פניות וביקש להפסיק את ההליך הטיפולי. על כן ולנוכח רמת הסיכון, המליץ שירות המבחן להשית על הנאשם ענישה קונקרטי שיהיה בה להציב גבול ברור לצד ענישה הרתעתית.

כתב האישום המתוקן

5. בתאריך 10.4.2020 שכר הנאשם בית ברחוב הנגב 58 ביבנה. הבית כולל מבנה ראשי ובו התגורר הנאשם עם בני משפחתו ויחידת דיור צמודה בעלת 2 חדרים ומבואה (להלן: יחידת הדיור). בין יחידת הדיור למבנה הראשי יש דלת מקשרת וכן ישנה כניסה נפרדת ליחידת הדיור מהחצר. במועד שאינו ידוע במדויק לאחר יום 10.4.2020 ועד יום 26.07.2020 (להלן: התקופה הרלבנטית) הקים הנאשם בשני חדרי יחידת הדיור מעבדה הכוללת ציוד בהיקף נרחב

עמוד 1

למטרות גידול סם מסוכן מסוג קנבוס. ובכלל זה מנורות שנאים, מזגנים, אדניות, מערכות השקיה, חומרי דיזון והדברה, מפוחים ומאווררים (להלן: המעבדה). במעבדה גידל הנאשם שתילי קנאבוס. עד ליום 26.7.2020 עת תפסה המשטרה את המעבדה, גידל הנאשם ביחידת הדיור 116 שתילים במשקל כולל של 44.5 ק"ג נטו של סם מסוכן מסוג קנאביס. שווי הסם שנתפס 1,320,000 ₪.

תסקירי שירות המבחן

6. תסקיר מיום 7.12.2020 (להלן: התסקיר הראשון) - התסקיר הוגש לצורך בחינת אפשרות שינוי תנאי מעצרו של הנאשם התייחס לשילובו במעגל העבודה ועל כן לא ואפרט את תוכנו.

תסקיר מיום 14.2.2021 (להלן: התסקיר השני)

7. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 31 נשוי ואב לשלושה ילדים (2-8). טרם מעצרו התגורר עם משפחתו בדירה שכורה ביבנה ועבד כאיש מכירות בחברת "דקולין" לחומר טיח. בעת כתיבת התסקיר התגורר אצל חמו ביבנה ועובד בחברה לצביעת כבישים.

8. הוריו של הנאשם בשנות החמישים לחייהם, אמו עובדת כקופאית ואביו עובד בשמירה. לאחרון עבר פלילי והתמכרותי אך למעלה מעשור מנהל חיים יציבים, נמנע משימוש בחומרים משני תודעה וניכר כי עבר הליך גמילה מוצלח. הנאשם שיתף כי בילדותו לא קיבל מענה הולם לצרכיו הרגשיים מצדו והמשפחה התמודדה על מצב כלכלי קשה ותחושה מתמדת של מחסור, ובליט ברירה לקח על עצמו תפקידים הוריים מול אחיו. הנאשם הוא הבכור בסדר הלידה ולו שני אחים, לצעיר מבניהם רקע פלילי והוא מרצה עונש מאסר. את הקשר עם משפחתו תיאר הנאשם כקרוב ותומך.

9. הנאשם נישא בשנת 2012 ולהם 3 ילדים קטנים, אשתו סייעת בגן ילדים במקצועה. במועד כתיבת התסקיר נמצאת בחל"ת עקב משבר הבריאות. הנאשם תיאר כי מקיים עמה קשר קרוב וניכר כי תופס את עצמו כאב מסור המעורב בחיי הילדים.

10. מתולדותיו עולה כי סיים 12 שנות לימוד עם בגרות חלקית. תיאר עצמו כתלמיד טוב ללא בעיות מיוחדות. הנאשם גויס לצבא ושירת כאחראי משמרת כבאות. לדבריו משרת במילואים בחיל השריון כנהג משאית. לדבריו, החל לעבוד מאז היותו כבן 15 ועבד גם במהלך שירותו הצבאי וזאת על רקע מצב כלכלי מורכב במשפחת מוצאו. עם שחרורו מהצבא החל לעבוד כנהג משאית ובמקביל ועל מנת לשפר את מצבו הכלכלי פתח עם אשתו מסעדה. לאחר כשלוש שנות פעילות נקלעו לחובות כלכליים ומצויים בהליך פשיטת רגל. טרם מעצרו עבד כאיש מכירות משך שלוש שנים ולדבריו חווה הצלחה אך בעקבות משבר הקורונה חווה ירידה בהכנסות והחל להיקלע לקשיים כלכליים נוספים אשר הובילו אותו ליטול הלוואות מגורמים בשוק האפור.

11. הנאשם מסר כי נחשף לסמים מגיל צעיר, התנסה לראשונה בסם מסוכן מסוג מריחואנה בגיל 21 באירועים חברתיים בתדירות משתנה ולתפיסתו השימוש אינו בעיתי ואינו נושא אופי התמכרותי. הנאשם שלל נזקקות טיפולית בתחום זה ומסר כי סובל מכאבי גב ונמצא בתהליך לקבלת אישור קאנביס רפואי. הנאשם זומן ל-4 בדיקות שתן. לאחת לא התייצב, שתיים העידו על ניקיון מסמים ובמקרה אחרון לא הצליח למסור דגימה.

12. מדבריו של הנאשם עולה כי מאופיין בדפוסי הסתרה כלפי בני משפחתו בנוגע למצבו הכלכלי ועל אף שהתמודד עם קשיים כלכליים רבים, בתקופה שקדמה למעצרו נהג לשמור על רמת חיים גבוהה בהיבט הכלכלי ולא

שיתף את משפחתו בקשייו. בעת כתיבת התסקיר מסר כי עובד באופן ארעי ללא תלוש משכורת בחברה לצביעת כבישים כשלדבריו היקף העבודה מצומצם ומעיב על מצבו הכלכלי ובמקביל מקבל קצבת אבטחה של המוסד לביטוח לאומי.

13. שירות המבחן התרשם מהנאשם עוד מהליכי המעצר כבעל יכולת תפקוד לאורך השנים שהתאפיין בהתנהלות תקינה ויציבה במישור המשפחתי והתעסוקתי. עם זאת ניכר כי מאופיין בחשיבה דיכוטומית ובשנים האחרונות ומאז שהפך לעצמאי התנהל באופן הממוקד בעשיית רווח כספי מהיר מבלי שהעמיק בבחינת הסיכונים הכרוכים בכך ובניתוק ממשמעות בחירותיו כלפי עצמו וכלפי סביבתו. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם לאורך תקופה ממושכת טרם מעצרו גילה יכולתו של הסתרה ותמרון אל מול בני משפחתו והציג תמונה של תפקוד חיצוני תקין, התקשה להתמודד עם הלחצים הכספיים סביב חובותיו והיה ממוקד בהשגת רווח מידי ובמציאת פתרונות שוליים לבעיותיו הכלכליות. לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים שוליים ומגובשים ובעיתוי זה חווה את המעצר באופן מוחשי ומרתיע, מכיר במצבו הבעייתי ובהידרדרות שקדמה למעצרו ומסוגל להתבונן באופן ראשוני בצורה ביקורתית בהתנהלותו ובבחירותיו שאף נוכח חשיפת הבעייתיות בפני משפחתו. האחרונים, כך להתרשמות שירות המבחן, מודעים יותר למצוקותיו והצורך בהתייחסות ובמעורבות אינטנסיבית בהתנהלותו ובצורך להרחיקו מגורמי סיכון.

14. בהליך המעצר העריך שירות המבחן כי מתווה של מעצר בית חלקי שישלב עבודה בפיקוח צמוד וסמכותי עשוי להפחית מרמת הלחץ הרגשי והכלכלי בו נתון וייסע לנאשם לחזק את חלקיו התפקודיים להם להערכתם משמעות רגשית עבורו, כשרואה בתעסוקה עוגן לחיזוק הערך והשמירה על משפחתו. לכן המליץ על יציאתו של הנאשם לעבודה בפיקוח ובהדרגה.

15. באשר להתייחסותו של הנאשם לעבירות בהן הורשע. הנאשם לקח אחריות מלאה על ביצועו, תיאר תקופה ממושכת של בעיות כלכליות שהטרידו אותו והשפיעו על רווחת משפחתו. כן תיאר תהליך מחשבתי בעייתי בו שקל אפשרויות לתשלום חובותיו באופן מהיר ולאחר בדיקה ומחקר שערך בנושא החליט לגדל בביתו סם מסוג קאנביס. הנאשם שיתף כי באותה תקופה חמתו אובחנה כחולת סרטן ונפטרה כחודש לאחר שאובחנה מצב אשר השפיע באופן משמעותי על מצבו הרגשי כשמתאר תקופה בה הרגיש חוסר אונים ותסכול. לדבריו שכר דירה שתהיה מותאמת לגידול קאנביס ובעקבות הדרדרות במצבו הכלכלי בשל משבר הבריאות, האיץ לדבריו החלטתו לקיים את מעבר הדירה ובפרט את מעשיו האסורים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נקט בדפוסי הסתרה, גם מול סביבתו הקרובה כשמתאר מניפולטיביות ושיקר לאשתו על מנת להסתיר מעשיו. את מעצרו תיאר כנקודת משבר ביחסים עם אשתו שגילתה את שהסתיר ממנה, כן תיאר כי תקופה זו הייתה קשה עבורו הרגיש חלש וחווה ירידה בערך העצמי שלו ומול סביבתו. לדבריו הצליח לשקם את משבר האמון שנוצר. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מצליח לבחון את התנהגותו בביקורתיות, הביע חרטה, צער וכאס מעצמו והצליח לזהות את דפוסי המחשבה הבעייתיים שעמדו ברקע למעשיו לרבות הבחירה להלוות כסף מגורמים שוליים.

16. שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי שגדל והתפתח במערכת משפחתית מורכבת אשר התאפיינה בקשיים כלכליים והיעדר דמות אב מכוונת וסמכותית. על אף יכולותיו וכוחותיו לתפקוד תקין במצבי דחק סביב לחצים כלכליים כשברקע צורך להמשיך ולהוכיח עצמו כבעל מסוגלות ויכולת לדאוג לסביבתו ומשפחתו, הנאשם התקשה להיענות לגבולות פנימיים וחיצוניים ופעל באופן מניפולטיבי, תוך שהוא בוחר בהתנהגות הממוקדת בצרכים מידיים מתוך שיקולי קצרי טווח לצורך השגת רווח כספי. על אף שמדובר בעבירה ראשונה העריך שירות המבחן כי משקפת הסלמה בדפוסים בעייתיים הקשורים גם למרמה והסתרה באופן שפגע ביכולתו לשקול בחירותיו באופן אחראי ולהביא בחשבון השלכותיהן לטווח רחוק.

17. שירות המבחן העריך כי ישנה רמת סיכון להישנות עבירות ושילובו בטיפול בתחום המרמה הממוקד בדפוס הסתרה וזיוף, שיסיע בהגברת המודעות לדפוסים אלו עשוי להפחית מרמת הסיכון להישנות ביצוע עבירות. מכיוון שהנאשם הביע מוטיבציה להשתלב בהליך הטיפול סבר שירות המבחן כי יש לנצל את ההליך המשפטי המהווה גורם מדרבן כדי לבחון שילובו בטיפול. שירות המבחן עתר לדחייה של 4 חודשים.

תסקיר מיום 13.5.2021 (להלן: התסקיר השלישי)

18. שירות המבחן שב וחזר על התרשמותו מהנאשם וכן על התרשמותו מנזקקות טיפולית על מנת להפחית הסיכון להישנות ביצוע עבירות נוספות בעתיד. שירות המבחן עדכן כי פגש בנאשם פעם נוספת והוא שב והביע מוטיבציה לשינוי אורח חייו ולשילובו בטיפול. עוד מסר כי קיימת אצלו תוכנה רבה יותר באשר לצורך בקבלת עזרה לשם בחינת דפוסים הבעייתיים ולקבלת כלים נכונים להתמודד עם קשיים. הנאשם הציג אישור לשימוש בקאנביס רפואי. הנאשם זומן למסור שלוש בדיקות שתן. לבדיקה אחת לא הגיע והשתתף האחרות נמצאו נקיות משרידי סמים למעט קאנביס אותו צורך ברישיון. שירות המבחן ביקש דחייה נוספת בת 3 חודשים לצורך שילובו של הנאשם בקבוצה בתחום המרמה.

תסקיר מיום 8.12.2021 (להלן: התסקיר הרביעי)

19. מהתסקיר עולה כי במהלך תקופת הדחייה הנאשם שולב בקבוצה בתחום המרמה במטרה להגביר את המודעות למניעים הרגשיים שבסיס העבירות ולמנוע הישנותן תוך התייחסות לדפוס הסתרה ומרמה. שירות המבחן עדכן כי הנאשם הגיע לכל המפגשים, שיתף פעולה באופן מלא, התייחס לתכנים שעלו בקבוצה והביע עצמו בפתחות וכוונות. הנאשם הביע אחריות לביצוע העבירות והבנה כי מדובר במעשים חמורים. לצד זאת הרבה לעסוק במחירים הכבדים שמשלם בגין ההליך הפלילי ובפגיעה התדמיתית שלו. שירות המבחן ציין כי עמדה זו תואמת את השלב בו מצוי הנאשם בתהליך הטיפול. שירות המבחן התרשם ממוטיבציה להמשך עבודה לצורך הבנה מעמיקה בהקשר לביצוע העבירות וניכר כי הנאשם מגויס ומבין את החשיבות של התמדה בטיפול קבוצתי.

20. הנאשם שיתף את שירות המבחן כי השתתפותו בקבוצה מאפשרת לו להתבונן אחרת על מעשיו ומתחיל להכיר את הגורמים הפנימיים ומאפייני החשיבה שעמדו בבסיס בחירותו בביצוע העבירות, שלא אפיינו את התנהלותו קודם לכן. כן הביע מוטיבציה ורצון להמשיך בתהליך השיקומי ולרכישת כלים שיסייעו בידו לנהל אורח חיים תקין. הנאשם שיתף את שירות המבחן בהתמודדות עם חובות כלכליים שצבר נוכח הלוואות שלקח מבני משפחתו וכן בקשייו במגורים בצפיפות עם אשתו וילדיו בבית חמו. שירות המבחן התרשם כי ההשלכות עמן מתמודד הנאשם בעקבות ההליך הפלילי קשות עבורו. הנאשם מסר לשירות המבחן כי על מנת לשפר את הכנסותיו פתח עסק בתחום האינסטלציה ביחד עם שותף לנוכח פשיטת רגל והגבלותיו על חשבונותיו, כן שיתף כי החלה ללמוד קורס אינסטלציה במכללה על מנת להתמקצע בתחום.

21. שירות המבחן שב ובחן את התייחסותו של הנאשם לעבירות בהן הורשע. הנאשם הביע חרטה על מעשיו ולקח אחריות על ביצועו. לדבריו ברקע רצונו לשמור על תדמית מתפקדת ובעלתי יכולות מול משפחתו ומכריו אף במחיר של מעורבות בפלילים. הנאשם הביע נכונות להמשיך במסגרת הטיפול הקבוצתי לביסוס דרכים אדפטיביות וחזקת תחושות ערך ודימוי עצמי. הנאשם הביע בפני שירות המבחן החשש שמא ענישה שתועל עליו תפגע ביכולתו לבסס את עסקו החדש וביכולתו להתפרנס.

22. שירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית חינוכית, העמדתו של הנאשם בצו מבחן ושל"צ אשר מחד יחדדו עבור הנאשם את גבולות החוק ומאידך יחזקו את יכולותיו ודימוי העצמי. שירות המבחן העריך כי הטלת ענישה מוחשית בדמות

מאסר בדרך של עבודות שירות עלולה להוביל לרגרסיה בתפקודו של הנאשם ותפגע במאמציו להשתקם ולבסס את חייו מבחינה כלכלית בעבודתו החדשה וכן עשויה להעמיק את תחושות הבושה, ההשפלה והכישלון אותן נושא עד היום.

תסקיר מיום 22.2.2022 (להלן: התסקיר החמישי)

23. מהתסקיר עולה כי במהלך תקופת הדחייה המשיך הנאשם בקבוצה הטיפולית בתחום המרמה, משתף פעולה באופן מלא, מרמה לדבר ולקחת חלק פעיל בשיח הקבוצתי ונעזר בקברי הקבוצה ובמנחה. לדבריו ההשתתפות בקבוצה מקלה עליו באופן שמאפשר לו לבטא תחושות ומחשבות שאינו מצליח לבטא במקומות אחרים. הנאשם הביע נכונות ורצון להמשיך השתתפותו בקבוצה, שכן לתחושתו יש לו דרך ארוכה למיצוי תהליך השיקום. מנחת הקבוצה העריכה כי הנאשם עורך מאמצים להתקדם ולהשתקם, אהוד על חברי הקבוצה והאחרים ומגלה כנות ופתיחות ונראה כי מונע מתוך מוטיבציה פנימית. שירות המבחן העריך כי המשך ההליך הטיפולי עשוי לאפשר לנאשם להעמיק ולבחון דפוסי והתנהלותו כשניכר כי יש לו מוטיבציה גבוהה להתמיד ולהפיק תועלת מהטיפול. שירות המבחן העריך כי הקבוצה הטיפולית מהווה עבור הנאשם מסגרת מארגנת ושומרת בה הוא מוצא מקום בטוח לבטא את עצמו וחווה קבלה ואהבה.

24. לשירות המבחן מסר הנאשם כי טרוד בחודשים האחרונים בגין חובות כלכליים שנטל מבני משפחתו וכן ככל שמועד הטיעון לעונש וגזר הדין מתקרב הוא חווה תחושות לחץ בשל חוסר הוודאות לקראת הענישה הצפויה. בהקשר זה שיתף הנאשם בתכנים הנוגעים בתפקודו ההורי ומבטא רצון להיות נוכח ומעורב בחיי ילדיו בשונה מחוויות ילדותו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם משקיע מאמצים בשיקום התא המשפחתי תוך ניסיון לבסס את עצמו בתחום התעסוקה. כן התרשם שירות המבחן כי העובדה שהנאשם הקים עסק עצמאי בתחום האינסטלציה הכניסה תחושת חיוניות וערך לחייו תוך חיזוק היותו העוגן המשפחתי.

25. שירות המבחן סבר כי לנוכח הירתמותו של הנאשם להליך הטיפולי, שיתוף הפעולה שהביע והמוטיבציה לשקם את חייו ולהתנהל באופן תקין וחיובי, יש לנקוט בענישה שיקומית לצד ענישה קונקרטיה ומציבת גבול שלא תפגע במאמציו להשתקם במישור התעסוקתי. מטעמים אלו ולנוכח השלכות האפשרויות של ענישה מכבידה הן בהיבט התעסוקתי והן בהיבט המשפחתי בהיות הנאשם מפרנס יחיד והערכה כי עשויה להביא לרגרסיה בהתקדמות שהושגה עד כה, המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן וצו של"צ.

תסקיר מיום 29.5.2022 (להלן: התסקיר השישי והאחרון)

26. שירות המבחן ביקש להביא לידיעת בית המשפט כי חלו התפתחויות במידת שיתוף הפעולה של הנאשם עם גורמי הטיפול באופן המשפיע על המלצותיו לעניין העונש. בתוך כך עדכן הנאשם המשיך לקחת חלק בקבוצה הטיפולית בתחום המרמה אך אופיינה בחוסר יציבות והיעדרויות מרובות. הנאשם לא עדכן מיוזמתו אודות ההיעדרויות ופעמים רבות ציין כי שכח מהמפגש השבועי בשל עומס בעבודה. במפגשים בהם נכח ביטא עייפות מהתנהלות ההליכים המשפטיים והיה מרוכז במחירים שישלם לאחר גזר הדין. לדבריו השלים עם האפשרות כי ירצה עונש מאסר בדרך של עבודות שירות והוא נערך לכך. על אף ששירות המבחן ניסה לשקף לנאשם כי יש צורך בהמשך טיפול להפחתת הסיכון, להתרשמות הנאשם אינו פנוי ומגויס להמשך ההליך הטיפולי. כן ציין שירות המבחן כי בשיחה נוספת עם הנאשם האחרון מסר כי מעוניין להפסיק השתתפותו בקבוצה באופן מידי, בין השאר מתוך תחושת מיצוי.

27. לאור הנסיגה בשיתוף הפעולה של הנאשם והפסקת ההליך הטיפולי, חזר בו שירות המבחן מהמלצה על צו מבחן והמליץ להטיל על הנאשם ענישה קונקרטיה מציבת גבול לצד ענישה הרתעתית ללא המשך מעורבות שירות

המבחן.

ראיות ההגנה לעונש :

28. אביו של הנאשם ורעייתו העידו כעדי אופי וביקשו שלא למצות את הדין עם הנאשם. האב סיפר בכנות ובפתיחות על עברו הפלילי, התמכרותו לסמים והליך הגמילה המוצלח שעבר. לדבריו לא היה מעורב בחייו של הנאשם כי היה ממוקד בשמירה על ניקיונו מסמים ואולם מרגע מעצרו של הנאשם הקשר הדוק וצמוד יותר. הוא ביקש שתינתן לנאשם ההזדמנות אותה הוא לא קיבל בעבר. שני סיפרה על החיים המשותפים עם הנאשם, השבר המשפחתי שנוצר עקב פטירת אימה לפני שנתיים מאז מצבה הנפשי ירוד והיא נוטלת טיפול תרופתי. כן ציינה כי הנאשם דמות מעורבת ודומיננטית בגידול שלושת הילדים. והדגישה את הפגיעה הצפויה בה ובילדיה הן בהיבט הכלכלי והן בהיבט הרגשי ככל שבית המשפט ימצא לנכון להשית על הנאשם עונש מאסר.

טיעוני הצדדים לעונש

29. המאשימה בטיעוניה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם ובהם הגנה על שלום ובריאות הציבור, מניעת נזקים נלווים לשימוש בסמים ובפרט היותו של נגע הסמים כמחולל פשיעה. המאשימה הרחיבה אודות נסיבות ביצוע העבירה, שקדמו להן תכנון מוקדם ומחשבה מוקפדת, הנאשם שכר בית לצורך הקמת מעבדה לייצור סמים מסוג קאנבוס, הצטייד באביזרים מתאימים מטעמים של בצע כסף. הודגשה הכמות המסחרית של הסמים אותם גידל הנאשם, ושווים המוערך. מטעמים אלו סבורה המאשימה כי יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בין 18-36 חודשים, לצד רכיבים נוספים ובהם קנס מכביד. עמדתה תמך בפסיקה.

30. המאשימה זקפה לטובתו של הנאשם את גילו, העדר עבר פלילי ונסיבותיו האישיות וסבורה יש להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל הנמצא בתחתית המתחם לו עתרה, דהיינו, 18 חודשים תוך שהדגישה, כי על אף שבשלב מסוים סברה כי יהא מקום לחריגה מתונה ממתחם העונש ההולם, הרי שלנוכח התמונה המצטיירת מתסקיר שירות המבחן אין לכך הצדקה. כן עתרה המאשימה להכריז על הנאשם סוחר סמים, להורות על חילוט הרכוש ולהשית עליו קנס מכביד ושלא יפחת מ- 30,000 ₪.

31. בא כוח הנאשם טען כי טען כי המתחם אליו עותרת המאשימה מחמיר יתר על המידה ואינו הולם את נסיבות ביצוע העבירה או את מדיניות הענישה הנוהגת. בא כוח הנאשם לא הרחיב בנסיבות ביצוע העבירה אך ביקש לשים הדגש על העובדה כי אלו בוצעו לא מתוך רצון להתעשר אלא על רקע מצוקה כלכלית אליה נקלע הנאשם וצורך להחזיר הלוואות לגורמים מפקפקים. כן בטיעונו ביקש להבחין בין הפסיקה אליה הפנתה המאשימה ובין עניינו של הנאשם בהיותה עוסקת במקרים חמורים בהרבה והפנה לפסיקה התומכת בעתירתו לקבוע מתחם ענישה בין 12-24 חודשים.

32. כן התמקד בא כוח הנאשם בנסיבות המצדיקות לטעמו סטייה ממתחם העונש ההולם. בין אלו פירט כי הנאשם בחור צעיר, נשוי, אשתו עובדת כסייעת בגן ילדים ואב ל- 3 ילדים, שירת שירות צבאי מלא, היה עצור לראשונה בחייו כחודש ימים לאחר מכן נעצר בפקיח אלקטרוני ובהמשך הוקלו תנאי השחרור. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה ולקח אחריות על מעשיו ומשך כשנתיים מצוי בקשר עם שירות המבחן ומשתף פעולה עם הגורמים הטיפוליים, למעט מעידה בחודשים האחרונים אותה הסביר במאמציו של הנאשם לקדם את עסקיו בתחום האינסטלציה ורצונו להשתקם מבחינה כלכלית לאחר שצבר חובות במאות אלפי שקלים (נ/1). בא כוח הנאשם הביע אכזבה משירות המבחן אשר שינה המלצותיו לעניין העונש בשל ההיעדרויות מפגישות בשירות המבחן והדגיש כי אלו נבעו מעומס עבודה ובניגוד לטענת

שירות המבחן הוא לא התנגד לטיפול ולא ביקש להפסיקו. לטעמו נעשתה טעות בהמלצת גורמי הטיפול הניתנת לתיקון, ולא בכדי נעשתה פנייה לבית המשפט להשיב הנאשם להליך הטיפול. מכל מקום וחרף העדר המלצה מטעם שירות המבחן, סבור בא כוח הנאשם כי זהו המקרה המצדיק סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום ועתר להשית על הנאשם 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות וביקש התחשבות לעניין רכיבי הקנס.

33. הנאשם הגיש לתיק בית המשפט מכתב אישי בו סיפר על הקשיים הכלכליים עמם מתמודדת משפחתו, חווית המעצר המטלטלת, ההליך הטיפולי בו החל וביקש כי תינתן לו ההזדמנות לשקם את חייו ולנהל אורח חיים נורמטיבי ויצרני. בדברו האחרון אמר הנאשם את הדברים הבאים: "אני קצת קשה לי (בוכה), זה שאני עומד פה... זה כבר כישלון שלי. אני לא אספר את כל קורות חיי אבל חיי לא היו קלים בתור ילד, אבא שלי היה נרקומן הרבה שנים, היטה לי ילדות לא קלה, אבל בחינוך הוא תמיד נתן לי בראש, אז באמת הייתי ילד טוב, בית ספר, צבא, חתונה, ילדים, הייתי גם במשך חודש בשירות קבע, ואז הגעתי לחובות, שזה משהו שאני אף פעם לא התמודדתי איתו. לא ידעתי להתמודד עם חובות ופשוט איבדתי כיוון ואת הערכים. אני לא צריך לספר כמה המצב לא טוב היום, וכמה שהכל באשמתי אבל אני רק רוצה עזרה, זה מה שאני רוצה. יש לי עוד מעבר לתיק הפלילי והעונש, יש עלי עוד הרבה חובות ודרך ארוכה כדי שבעזרת השם בעוד כמה שנים יגיע בר המצווה של הילדים והכל יהיה מאחוריי. אני רק רוצה עזרה. עזרה שאני אוכל גם לשקם את המשפחה, שאני אוכל לבצע את כל המטלות, המאסר שיושב לי על הכתפיים זה מה שמכביד עלי, אם היום יש עלי את כל החובות איך... אני מקום אחרון. לגבי השאלה באיזה תחום אני חושב שאני צריך טיפול - קודם כל אני כן רוצה לחזור לקבוצה, זה מאוד עזר לי, ואני חשבתי שמיציתי אבל עכשיו אחרי שאני כבר כמה חודשים ללא הטיפול אני מרגיש כמה זה חסר לי. יש לי משפחה מאוד תומכת, לא כלכלית כי אין יכולת, אבל תומכת מאוד מסביב. אשתי והילדים זה הכל בשבילי. אני יודע שגם עבודות שירות זה לא דבר קל, אבל אני מרגיש שאני צריך להחזיר לחברה על כל הטעויות שעשיתי. אני חייב דרך לשלב הכל ביחד".

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

34. מתחם העונש ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

35. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם הגנה על בריאות הציבור מפני הנזקים הישירים שנגרמים לגופם של הצרכנים הפוטנציאליים עקב השימוש בסמים והנזקים העקיפים שנגרמים כתוצאה מביצוע עבירות הנלוות לצריכת הסם בהיותן מחולל פגיעה.

36. ריבוי המקרים של הקמת מעבדות לגידול סמים הפך בעת האחרונה לתופעה נפוצה ומסוכנת. מדובר בחוליה הראשונה והעיקרית בשרשרת הפצת הסם, כאשר הכנסת כמות סם חדשה מגדילה את מצאי הסמים וכן, בסופו של דבר, את היקף השימוש בסמים ולהרחבת הנזקים הנגרמים לציבור בכללותו. על כן נקבע לא אחת כי על בית המשפט להרים תרומה במלחמה בנגע הסמים בנקיטת יד קשה כלפי מבצעי עבירות אלו.

37. עסקין בגידול של סם מסוכן מסוג קאנביס, שחומריו פחותה בהשוואה לסוגי סמים אחרים (בש"פ 8640/20 אבו קרינאת נ' מדינת ישראל (23.12.2020) ובש"פ 3812/21 תייסיר מוקלד נ' מדינת ישראל (15.6.2021), ת.פ. (מחוזי מרכז) 4435-07-19 מדינת ישראל נ' אליהו. בשנים האחרונות, אמנם ננקטת מדיניות אכיפה וענישה מקלה כלפי

משתמשים בסמים מסוג קנאביס, אך מדיניות זו אינה חלה על מי שמגדל לשם הפצה או סוחר בסמים מסוג זה. מדיניות הענישה הנוהגת כלפי העוסקים בשלבי הייצור או ההספקה של הסמים, נותרה ועודנה ממשית ומרתיעה.

38. ובעניין זה אפנה לדברים שנאמרו בע"פ 2596/18 זנזורי נ' מדינת ישראל (12.8.2018) פסקה 8:

"סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים 'קלים', תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם"

וכן ע"פ 5807/17 דרחי נ' מדינת ישראל (18.6.2018); רע"פ 174/21 סויסה נ' מדינת ישראל (25.2.2021) ולע"פ 6299/20 חן נ' מדינת ישראל (4.2.2021).

39. טרם נידרש לפרטי המקרה הקונקרטי נתייחס למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות גידול סמים מסוג קנאביס שלא לצריכה עצמית וזאת ככלי עזר לקביעת מתחם העונש ההולם. עיון בפסיקה הנוהגת מלמד כי בעת קביעת מתחם הענישה הדגש מושם, בין השאר על היקף הגידול והחזקת הסמים, כמות השתילים, משקלם, היקף התכנון, הכלים והמשאבים שהושקעו במיזם העברייני, ההשקעה הכספית שכללה התשתית שבהקמתה של המעבדה וברכישת אביזרים לתפעולה; מספר המבצעים השותפים בה; תקופת פעילותה של המעבדה וכיוצב'.

40. להלן יובאו מספר פסקי דין רלבנטיים לעניינו, חלקם הציגו הצדדים. אבהיר כי חלק ניכר מפסקי הדין עוסקים במקרים חמורים בהרבה ממקרה זה, לרבות תיקי "מעבדות" שנוהלו על ידי מספר נאשמים, חלקם שכרו מבנה ייעודי להקמת המעבדה וחלקם נידונו בבית המשפט המחוזי בהיקף של בין 50 ל-100 קילו ואף למעלה מכך, אלו ישמשו כנקודת מוצא לקביעת מתחם העונש ההולם בעניינו ובפרט ביחס לקביעת הגבול התחתון של המתחם. ברי כי העונש אשר הוטל בסופו של דבר תלוי בנסיבות המעשה והעושה.

41. ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים להכנת סם מסוכן, ובגניבת חשמל. הנאשם שכר דירה, צייד אותה בכלים שונים לצורך גידול סם מסוכן מסוג קנבוס, ביום מעצרו נמצאו בדירה 286 שתילים של הסם במשקל 63.23 קילוגרם נטו. כן חיבר הנאשם את הדירה למתקני חברת החשמל תוך עקיפת חיבור החשמל התקני. הנאשם צרך חשמל במרמה בשווי של למעלה מ-70,000 ₪, גרם נזק לארון החשמל ולרכיביו שנאמד בסכום של כ-3,400 ש"ח. נקבע מתחם ענישה בין 18-48 חודשים ובית המשפט המחוזי מצא לסטות מהמתחם מטעמי שיקום וגזר על הנאשם 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית. בית המשפט העליון קבע כי מתחם הענישה שנקבע חורג מהמקובל בעבירות מסוג זה. כן נקבע כי שיקולי שיקום אינם חזות הכל וההליך השיקומי בו שולב הנאשם אינו מצדיק סטייה חדה ממתחם העונש. משום שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין הועמד עונשו של הנאשם על 18 חודשי מאסר, יתר רכיבי הענישה ללא שינוי.

42. ע"פ 3378/21 דוד אליהו נ' מדינת ישראל (5.07.2021) - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום המייחס לו ייצור והכנת סם וכן נטילת חשמל במרמה. הנאשם ביחד עם אחר שכר בית תמורת תשלום חודשי בסך 11,000 ₪ והקים מעבדה לגידול סם מסוג קנאביס לשם כך צייד את המעבדה בציוד רב ויקר ערך. במעבדה נתפסו מספר רב של שתילים במשקל כולל של 54 ק"ג. כן נטל הנאשם חשמל במרמה בשווי 36,818 ₪. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם ענישה בין 14-36 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. בית המשפט סטה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום וגזר על הנאשם 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל ורכיבי ענישה נוספים. ערעור לבית המשפט

העליון על חומרת העונש התקבל, בהסכמת המדינה ולנוכח הליך שיקומי הועמד עונשו של המערער על 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, יתר רכיבי הענישה ללא שינוי.

43. ע"פ 4285/17 יצחקי נ' מדינת ישראל (8.7.2018) - הנאשמת נעדרת עבר פלילי הורשעה בהתאם להודאתה בעבירות של גידול סמים ביחד עם אחר הצטיידה בציד יקר ערך לצורך תפעולה של מעבדה לגידול קנבוס ובמשך כשלושה חודשים הפיקה וגידלה כ 1,000 עציצים במשקל כולל של כ 100 ק"ג וכן נתפס קנביס במשקל של 9.1 ק"ג. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה בין 24-48 חודשי מאסר בפועל ומצא לסטות ממתחם העונש מטעמי שיקום והשית על הנאשמת עונש מאסר בן 12 חודשים. ערעור על חומרת העונש התקבל ועונשה של הנאשמת הועמד על שישה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, יתר רכיבי הענישה ללא שינוי.

44. רע"פ 174/21 סויסה נ' מדינת ישראל (25.2.2021) - הנאשם בעל עבר פלילי בין היתר בעבירות סמים הורשע בעבירת ייצור סם והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם שכר מבנה ייעודי תמורת תשלום חודשי שנאמד באלפי שקלים לחודש והקים מעבדה וגידל בה מאות שתילים של סם מסוג קנאביס במשקל של כ-38 ק"ג. הסמים נתפסו מחולקים ל 420 מיכלים. נקבע מתחם ענישה 10-28 חודשי מאסר, חרג מהמתחם מטעמי שיקום והשית על הנאשם 9 חודשי עבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם עונש נע בין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל, והעמיד את עונשו של הנאשם, משיקולי שיקום, על 12 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. בקשת רשות ערעור נדחתה (הוצג על ידי המאשימה).

45. רע"פ 6041/18 כהן נ' מדינת ישראל (2.10.2018) - הנאשם ללא עבר פלילי הורשע על פי הודאתו בעבירות של ייצור והפקת סם בתקופה של כ-5 חודשים, וגניבת חשמל שנאמדה ב 40,000 ש"ח. הנאשם שכר דירת גג בת 5 חדרים לצורך המעבדה הקים וניהל מעבדה לגידול סם מסוג קנאביס והצטייד לשם כך בציד ששווי כ-50,000 ש"ח וביצע שינויים במערכת החשמל. במעבדה נתפסו סמים מסוג קנאביס במשקל של כ-40 ק"ג בתוצר הסופי (לא צמחים או שתילים). נקבע מתחם ענישה בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נידון לעונש של 20 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים. בקשת רשות ערעור נדחתה.

46. רע"פ 8095/17 סטרוסטה נ' מדינת ישראל (26.10.2017) - הנאשם ללא עבר פלילי הורשע על פי הודאתו בעבירות של ייצור סם. הנאשם החזיק במספר רב של עציצים ובהם סם מסוג קנאביס במשקל של 52.3 ק"ג וכן מספר עציצים קטנים ובהם קנאביס במשקל של 611 גרם. נקבע מתחם ענישה בין 20-32 חודשי מאסר. הנאשם נידון לעונש מאסר בן 16 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים.

47. ת"פ 30039-04-20 מדינת ישראל נ' זלצברג (16.11.2021) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בגידול והחזקת סמים מסוכנים. הנאשם שכר בית פרטי וגידל ביחד עם אחרים סמים ולשם כל השתמש בציד רב הכולל גופי תאורה, מדי טמפרטורה, חומרי דישון, רשתות צינורות השקיה ועוד. ביום המעצר נמצאו במעבדת הסמים 700 שתילים ושיחי סם מסוג קנאביס במשקל של 95 ק"ג נטו ששווי מוערך ביותר ממיליון שקל. בית המשפט קבע מתחם ענישה 20-46 חודשי מאסר בפועל ומצא לסטות מהמתחם משיקולי שיקום והשית על הנאשם 9 חודשי עבודות שירות וענישה נלווית (הוצג על ידי ההגנה).

48. ת"פ 49034-02-19 (מחוזי תל אביב) מדינת ישראל נ' אוהיון (7.1.2020) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של ייצור סם ונטילת חשמל. הנאשם ביחד עם אחרים, שכר בית צמוד קרקע עם מרתף ושלושה חדרים הפרושים על פני שלוש קומות לצורך הקמת מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנאביס ולשם כך התחבר באופן פירטי

לרשת החשמל. הנאשם החזיק בלא פחות מ 725 שתילים של צמח הקאנבוס וכן הפיק סם מסוכן במשקל כולל של 114 ק"ג. בית המשפט קבע מתחם ענישה בין 18-40 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר לצד רכיבי ענישה נוספים.

49. ת.פ (מחוזי מרכז) 14488-04-19 מדינת ישראל נ' וקנין (23.2.2021) - הנאשם ללא עבר פלילי הורשע על פי הודאתו בעבירות של ייצור והפקת סם, נטילת חשמל, החזקת נשק ועוד. הנאשם שכר בית והקים בו מעבדה לגידול סם מסוג קנאביס, במשקל של 51.15 ק"ג וכן נמצא אקדח ללא הנוקר. בית המשפט קבע מתחם עונש לעבירות הסמים ונטילת החשמל הנע בין 14 ל-36 חודשי מאסר בפועל (ולאירוע כולו 17 עד 40 חודשים). הנאשם נדון לעונש של 18 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים.

50. ת.פ (מחוזי חיפה) 1658-01-14 מדינת ישראל נ' חייק (30.4.2014) - הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של ייצור סמים ועבירות נלוות. הנאשם גידל סמים מסוג קנבוס במשקל של 60 ק"ג. בית המשפט קבע מתחם בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים.

51. ת.פ (מחוזי ב"ש) 53517-08-15 מדינת ישראל נ' קלר (28.9.2017) - הנאשם ללא עבר פלילי הורשע על פי הודאתו בעבירה של ייצור והפקת סם. הנאשם ביחד עם אחר הקים מעבדה הצטייד בציוד מתאים וגידל סם מסוג קנביס במשקל של 48 ק"ג אשר נתפס בשלבי עיבוד שונים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה בין 12 ל-30 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 14 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים.

52. עפ"ג (מחוזי מרכז) 66585-03-19 מדינת ישראל נ' אבו עלאן (18.6.2019) - הנאשם ללא עבר פלילי הורשע בהתאם להודאתו בעבירה של ייצור סמים. הנאשם שכר חנייה פרטית עם מרתף, תחם אותה באמצעות קיר מיוחד, הצטייד בציוד מתאים לגידול סמים הקים מעבדה לגידול סמים מסוג קנאביס, 191 שתילים במשקל של 42.5 ק"ג. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה 10-36 חודשי מאסר בפועל וגזר עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בית בית המשפט המחוזי קבע כי המתחם נע בין 14-36 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נוספים והעמיד את עונשו של הנאשם על 10 חודשי מאסר בפועל.

53. עפ"ג (מחוזי מרכז) 45104-03-20 מעידי נ' מדינת ישראל (20.7.2020) - נדחה ערעור של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של גידול סמים ונטילת חשמל. הנאשם הקים מעבדה לייצור סם, צייד אותה בציוד רב, וגנב חשמל. במעבדה נמצאו סמים מסוג קנאביס במשקל של 40 ק"ג. בית המשפט קבע מתחם ענישה בין 18 ל-30 חודשי מאסר בפועל, וחרג מהמתחם משיקולי שיקום לעונש של 15 חודשי מאסר בפועל.

54. עפ"ג (מחוזי מרכז) 33120-05-19 מדינת ישראל נ' שחר (28.1.2020) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של גידול סם וגניבת חשמל. הנאשם שכר בית והקים מעבדה לגידול סם, רכש ציוד מעבדה בשווי של כ-220,000 ₪. במעבדה נתפסו סמים מסוג קנאביס במשקל של 45.8 ק"ג כ-200 שתילים. בית משפט השלום קבע מתחם עונש הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, ומצא לחרוג מהמתחם משיקולי שיקום והשית על הנאשם 9 חודשי עבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש נכון, ואולם השיקום אינו מצדיק חריגה משמעותית, והעמיד את עונשו על 15 חודשי מאסר בפועל (הוצג על ידי המאשימה).

55. עפ"ג (מחוזי חיפה) 71508-12-19 מדינת ישראל נ' בן חיים (27.2.2020) - הנאשם הורשע על פי הודאתו

בעבירות של ייצור, הכנה והפקת סם, ועבירות נלוות. הנאשם הקים מעבדה לגידול סם במשקל של 38.6 ק"ג וחלקי צמח במשקל של 49.4 ג'. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל והטיל עונש של 10 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והעמיד את עונשו של הנאשם על 15 חודשי מאסר בפועל (הוצג על ידי המאשימה).

56. להשלמת הפרק העוסק במדיניות הענישה הנהוגה אומר כי ההגנה הציגה לעיוני פסקי דין רבים בהם נקבע מתחם ענישה שהגבול התחתון בו משתנה ובין 12-18 חודשים ובאותם מקרים מצאו בתי המשפט השונים לסטות ממתחם הענישה מטעמי שיקום. לדוגמא: ע"פ 8713/21 דוד בן חמו נ' מדינת ישראל (7.6.2022); ע"פ 6162/21 ניסים אזיזוב נ' מדינת ישראל (28.02.2022); ע"פ 14676-04-19 מדינת ישראל נ' דוד אלקיים (24.9.2021); ע"פ 26985-08-19 ארטיום שטנפר נ' מדינת ישראל (11.11.2019)). אך כפי שיבואר להלן, אינני סבורה כי בנסיבות העניין מתקיימים שיקולי שיקום המצדיקים חריגה ממתחם העונש ההולם.

57. ועתה לבחינת העבירה בנסיבותיה. כמפורט בכתב האישום המתוקן הנאשם שכר בית המותאם הן לצורכי מגורים והן לצורכי המעבדה. הבית שנשכר כולל מבנה ראשי ובו התגורר עם בני משפחתו ויחידת דיור צמודה בעלת 2 חדרים ומבואה. בין יחידת הדיור למבנה הראשי ישנה דלת מקשרת וכן קיימת כניסה נפרדת ליחידת הדיור מהחצר. משך תקופה גידל הנאשם בשני חדרי יחידת הדיור מעבדה הכוללת ציוד בהיקף נרחב למטרות גידול סם מסוכן מסוג קנבוס. הנאשם רכש לשם כך כלים ייעודיים (ובכלל זאת מנורות שנאים, מזגנים, אדניות, מערכות השקיה, חומרי דישון והדברה, מפוחים ומאווררים), באופן שהצריך השקעת משאבים ניכרת, תכנון מוקדם תוך הסתרת המטרה לשמה נועד מעבר המגורים והמועד מאשתו ובני משפחתו.

58. כאמור, במעבדה גידל הנאשם 116 שתילי קנאבוס במשקל כולל של 44.5 ק"ג נטו של סם מסוכן מסוג קנאביס ושווי הסם שנתפס 1,320,000 ₪. מדובר בכמות סמים יחסית גדולה בהשוואה לתיקי מעבדות המוגשים לבית המשפט השלום ויש אף לתת את הדעת לכך שאין המדובר בכמות הסם המוגמרת ודומה כי אין צורך להרחיב מילים על הנזק הרב שצפוי היה להיגרם בשל זליגת הסמים לציבור המשתמשים הפוטנציאליים.

59. הנאשם ביצע את העבירות על רקע מצב דחק סביב לחץ כלכלי, פעל באופן מניפולטיבי ונקט בדפוס של הסתרה ומרמה מפני משפחתו והקרובים לו, מתוך רצון למצוא פתרון קל ומהיר שיסייע בתשלום חובותיו לגורמים שונים מהם נטל הלוואות לרבות גורמים מפוקפקים. כל זאת ביצע הנאשם על חשבון בריאותו ורווחתו של צרכן הסמים וניצול תופעות התמכרות מבלי לתת את הדעת לנזקים האישיים והחברתיים הנגרמים משימוש בסם.

60. לאור כל האמור בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנהוגה, מצאתי לקבוע את מתחם העונש ההולם בין 14-30 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס. באשר לשיעור הקנס, כאשר מדובר בגידול סמים בהיקף רב נודעת חשיבות לענישה כספית הולמת אשר תלמד כי אין תועלת כלכלית בצד ביצוען של עבירות אלו. בקביעת מתחם הקנס אתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם (נ/1). לכן מצאתי לקבוע את מתחם הקנס נע בין 7,500-20,000 ש"ח.

קביעת העונש במתחם העונש ההולם

61. אפתח פרק זה ואומר כי לא מצאתי כי עניינו של הנאשם נמנה על המקרים החריגים המצדיקים סטייה ממתחם הענישה מטעמי שיקום לפי סעיף 40ד' לחוק העונשין ולכן הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ועומדות לזכותו של

הנאשם, יילקחו בחשבון ויטו את הכף לעבר גזירת הדין בגבול התחתון של המתחם. כדלקמן:

62. הנאשם יליד 1989 נשוי ואב לשלושה ילדים (2-8), נעדר עבר פלילי וזוהי לו הסתבכותו היחידה עם החוק. הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו וחסך זמן ציבורי יקר. מהתסקיר עולה כי הנאשם הביע אחריות לביצוע העבירות והבנה כי מדובר במעשים חמורים, אך הרבה לעסוק במחירים הכבדים שמשלם בגין ההליך הפלילי ובפגיעה התדמיתית שלו (תסקיר רביעי).

63. הנאשם שהה במעצר החל מיום 26.7.2020 עד למעצרו בפיקוח אלקטרוני ביום 19.8.2020. לאחר תקופה הוסר הפיקוח האלקטרוני והוא הוסיף לשהות בתנאים מגבילים משך מספר חודשים.

64. נתתי דעתי גם לנסיבותיו האישיות של הנאשם המורכבות כפי העולה מתסקיר שירות המבחן. הנאשם גדל והתפתח במערכת משפחתית מורכבת אשר התאפיינה בקשיים כלכליים והיעדר דמות אב מכוונת וסמכותית. חרף זאת ניהל אורח חיים תקין משך שנים רבות עד להסתבכותו הכלכלית, הוא מצוי בהליכי פשיטת רגל ומשקיע את מרצו בשיקום כלכלי. לאחרונה פתח עסק בתחום האינסטלציה כדי לשפר את הכנסותיו. רעיותו אינה עובדת נוטלת טיפול תרופתי לאחר שאיבדה את אמה (נ/1). אין ספק כי שליחתו של הנאשם לריצוי עונש מאסר תפגע במשפחתו, ובעיקר בילדיו הקטינים, כפי שקורה לא אחת בעניינם של נאשמים אבות לילדים.

65. לצד זאת, למרבה הצער ועל אף משך הזמן בו נמצא הנאשם בקשר עם שירות המבחן, אי אפשר להצביע בעת הזו על אופק שיקומי ולבטח לא כזה שיש בו להביא לסתייה ממתחם העונש ההולם. כזכור הנאשם ביצע את העבירות סביב לחץ כלכלי הוא התקשה להיענות לגבולות פנימיים וחיצונים, פעל באופן מניפולטיבי ונקט בדפוס של הסתרה ומרמה מפני משפחתו והקרובים לו. שירות המבחן העריך כי ישנו סיכון להישנות עבירות פליליות ועל מנת להפחיתו שולב הנאשם בקבוצה טיפולית בתחום המרמה.

66. הנאשם תחילה הביע מוטיבציה, הגיע לכל המפגשים, שיתף פעולה באופן מלא, התייחס לתכנים שעלו בקבוצה והביע עצמו בפתוחות וכנות. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מרכז מאמציו בשיקום התא המשפחתי וניסיון להתבסס בתחום התעסוקה. ואולם הנאשם לא השכיל לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, והמשך השתתפותו בקבוצה הטיפולית אופיינה בחוסר יציבות והיעדרויות מרובות, הוא ביטא עייפות מהתנהלות ההליכים המשפטיים. שירות המבחן ניסה לשקף לנאשם כי יש צורך בהמשך טיפול להפחתת הסיכון, ללא הועיל. לבסוף מסר הנאשם כי מעוניין להפסיק השתתפותו בקבוצה באופן מידי בין השאר מתוך תחושות מיצוי (תסקיר שישי ואחרון).

67. בא כוח הנאשם ביקש לטעון כי הנאשם נעדר ממספר מצומצם של מפגשים ובשל עומס עבודה, בניגוד לטענת שירות המבחן ולטעמו היה על קצינת המבחן לנסות לרתום הנאשם להמשך ההליך הטיפולי בפרט בתקופה הלחוצה בה נזקק לתמיכה ומשענת. כן הדגיש כי הנאשם מעולם לא ביקש להפסיק את הטיפול וביקש בשמו מספר פעמים בעל פה ובכתב, כי תינתן לו הזדמנות נוספת להוכיח את רצינות כוונותיו ויכולתו להתמיד בהליך השיקומי. והנאשם גם פנה בכתב אישי לבית המשפט בבקשה דומה.

68. כאמור בהחלטות קודמות, לא מצאתי כי יש לאפשר לנאשם לפסוע בדרך השיקומית ובשלה העת לסיים את ההליכים ללא מעורבות של שירות המבחן. טענת ההגנה לפיה חטא שירות המבחן בתפקידו אין לה על מה שתסמוך. שירות המבחן עשה עבודתו נאמנה ונעשו ניסיונות לרתום להמשך טיפול את הנאשם, אולם האחרון הכשיל במו ידיו ניסיון זה. בהקשר זה ישנו פער בולט בין האופן בו מצא הנאשם לתאר את ההיעדרות מהקבוצה בפני בא כוחו ובני משפחתו

לבין הנמסר בתסקיר. לא מדובר בהיעדרות ממפגש אחד או שניים, אלא שהנאשם מרצונו ביקש להפסיק ובמפורש את הקבוצה הטיפולית בין השאר משום שחוזה תחושת מיצוי ועייפות מההליך הפלילי. הניסיון להשליך הפסקת הטיפול על גורמים חיצוניים כשירות המבחן אינה במקומה. יש בהתנהלות זו ללמדנו כי הנאשם ממשיך לנקוט במגמה של הסתרה מפני הסובבים ואינו מספר לקרוביו את האמת לאמיתה.

69. יתרה מזאת, הנאשם היה עסוק במחירים שגבה ממנו הליך משפטי זה וכאשר הגיע לישורת האחרונה, יצא מתוך הנחה (שגויה) כי העונש בתיק זה, מובטח לו ועל כן בחר באופן מודע להפסיק השתתפות בקבוצה הטיפולית. ובהתאם נערך לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות. נתונים אלו ובשילוב הדברים שמסר הנאשם לבית המשפט בכתב ובעל פה מעידים כי אין כל שינוי בדרך החשיבה של הנאשם וניכר כי מתקשה לשקול את בחירותיו באופן אחראי ולהביא בחשבון השלכותיהן לטווח ארוך, אלא עסוק במציאת פתרון קל ומהיר למצב אליו נקלע. יש בנתונים אלו גם ללמד כי המוטיבציה שהביע בפני גורמי הטיפול היא חיצונית ונובעת מחשש מתוצאות ההליך המשפטי.

70. השילוב בין דפוסיו האישיותיים של הנאשם, התנהגותו הממוקדת בצרכים מידיים מתוך שיקולי קצרי טווח עם מצבו הכלכלי הדחוק וכאשר הנאשם טרוד בהלוואות שנטל מבני משפחתו, ללא יכולת להחזירם ובהעדר שינוי עמוק בדפוס החשיבה הרי רמת הסיכון להתנהגות פורצת חוק לא פחתה. הדרך אל השיקום, כך נראה, עודנה ארוכה ואינה בטוחה.

71. למותר לציין כי גם כאשר ישנה המלצה פוזיטיבית וחיובית של שירות המבחן, היא אינה בבחינת חזות הכל, קל וחומר במקרה שאין המלצה שכזו. שיקול השיקום הוא חשוב אך הוא אינו השיקול היחידי שעומד לנגד עיני בית המשפט. יש להביא בחשבון שיקולים נוספים ובהם האינטרס הציבורי, עיקרון ההלימה ושיקולי גמול והרתעה.

72. בבחינת למעלה מן הצורך, גם אם אצא מנקודת הנחה לטובתו של הנאשם, כי היה ממצה את ההליך הטיפולי בתחום המרמה עד תום והיה בו כדי להפחית במידה מסוימת רמת הסיכון להישנות עבירות ובהינתן חומרתן של עבירות גידול הסמים שהפכו לתופעה נפוצה, כמויות הסמים שנתפסו שווים המוערך ויותר הנתונים שתוארו לעיל, ספק רב בעיני אם היה בכך לאפשר את ההקלה בגזירת הדין לה עותרת ההגנה והימנעות מהשתתף מאסר בפועל.

עקרון ההלימה הוא המנחה בענישה וברי כי לרוב עבירות חמורות מעין אלו שביצע הנאשם מחייבות ענישה ממשית ומרתיעה בדמות מאסר בפועל ורכיבים נלווים.

אמנם אין באמור כדי להביא לסטייה ממתחם העונש ההולם, אך בהחלט יהא בכך, ביחד עם יתר השיקולים, למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם והעונש שיוטל אינו בבחינת מיצוי הדין שכן הנאשם לא נאסר מעולם וזוהי הפעם הראשונה שנותן את הדין.

תוצאה

לפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בהתאם לרישומים שב"ס.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו ביום 2.11.2022 עד השעה 10:00 בבית מעצר "ניצן", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל

אפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים כל עבירת פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ג. 4 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים כל עבירת עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. קנס בסך 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.11.2022. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

מובהר בזאת לנאשם כי עליו לפנות למרכז לגביית קנסות על מנת לקבל לידיו שוברי התשלום.

ה. אני מכריזה על הנאשם כסוחר סמים ומורה על חילוט ציוד המעבדה אשר נתפס ושימש לביצוע העבירות.

הערבויות שהופקדו בתיק זה ישמשו לצורך הבטחת התייצבות הנאשם למאסרו.

טיפול במוצגים בכפוף לכל דין.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ו אלול תשפ"ב, 22 ספטמבר 2022, במעמד הצדדים.

חתימה